

Fridtjof Diesen:

Så stort et kall -

- Richard Wagners liv og verk -

(Framhald)

EPILOG

MAN kan minnes de stunder i livet hvor Wagners verker er nære og da særlig i det idylliske Bayreuth. Jeg har stått ved hans gravsted i Wahnfrieds hage, fulgt hans veger i Königingsberg, Riga og ved mange Wagner-forestillinger ute og heime. Man glemmer det ikke så lett når en oplever »Mestersangerne fra Nürnberg« eller for noen år siden »Ragnarokke« i festsplilhuset. Jeg har vært tilsted ved en jubileumskonert for Wagner i den fortryllende, deilige gamle operateatret i Bayreuth. Og i dag kan vi følge musikkverkene i radio og tv., i konsertsalene og ved forelesninger med LP-plater som gir en utmerket gjengivelse av kort sagt alle Wagners mest kjente arbeider. Framragende kunstnere tolker hans verker og gir oss all denn skjønnhet til odel og eie. —

RICHARD WAGNER har som vi har sett levet et uvanlig rikt og arbeidsomt liv. Han levde seg inn i dramatikens verden, han levde et dramatisk liv og forenet den romantiske tidsalder ute i Europa med sine tanker, drømmer og handlinger. De fleste kjenner Wagner som komponist av verker som det følger megen larm med. O, hvilken urett mot Wagner. — Han var ikke

bare komponist, men både dikter, seer, forkynner og filosof. Han skrev hendige tekstbøker for alle sine operaer og dette letter tilhørerne for en hel del bryderi. Hans samlede skrifter kan fåes i en samling på 10 — 16 bind. Han har fått sin plass i verdens litteraturhistorie. Alt han skrev er ikke bare godt. Ofte var han svulstig og meget på ståelig i bøkene sine. Men som kunstner undergikk han en stadig og tydelig utvikling. Filosofene Feuerbach, Schopenhauer og Nietzsche farget og formet hans livsanskuelse fra den klassiske Hellas-antikk og gullalder. —

VI har slått fast at Wagner kjente sin musikkhistorie ut og inn. Han var en ypperlig dirigent, men en noenlunde utøvende musiker. Alikevel over han en stor innflytelse på sine tilhørere. Hans virksomhet som regissør for egne verker var han helt førsteklassen. Han kjente sitt orkester og oppfanget den minste feil. Det var jo et grunnprinsipp hos ham at alt på scenen måtte være førsteklassen. Mange oppfattet ham som en tyrann og pedant. En stor personlighet på så mange områder må jo tale alt. Wagner kunne blitt en dyktig statsmann, en fremragende oppfinner og naturvitenskapsmann. Hvor dramatisk hans liv enn var ble han trofast mot sitt kunstneriske kall. Han satset på meget, vant kunstneriske seire, ikke minst i Bayreuth. Festsplilene der har

overlevet alt kriger og kriser, økonomiske tap og megen nød, men de fleste somre har de åpnet sine porter for alle som vil oppleve noe stort.

MOTSTANDERNE har så ofte fortalt om hans forferdelige egoisme, hans umettelige og sykkelige luksusbehov, hans samvittighetsløse og kyniske utnyttning av hans venner. De tok anstøt av hans angivelige og usalige hang til pratsomhet og tungferdighet, hans store innbilskhet og utroskap mot

sin første ektefelle og alle de andre kvinnehjertier han må ha knust. Der til hans enorme penge forbruk! Dette og mere til har og er framdeles stoff til de som riktig gasser seg i store personlighetsliv. Er det ingen kjærlighetshistorier, vel, så kan man jo finne på ett eller annet for å tilfredstille de sladrener behov.

DE trofaste vennene hans led ofte med ham. De hjalp ham og forsto ham der andre var urimelige. Det fantes jo intet kulturfond eller støtte fra finanslovene som bevilget til støtte til talente kunstnere i

deres forskjellige arter. En kunstner var ikke meget verdst hos de forskjellige fyrstene. Men med rette skal det også sies at noen markerte forsto hva for eks. en Wagner eller Liszt betød og som de lønnet etter fortjeneste. Ære være Mozart, Beethoven og Wagner som bidro til den forståelse ettertida dro nytte av. Genialitet er en gave som ikke kan ødsle med. »Jeg er et hav av motsetninger, sier Wagner. Ja, dette vil man nok se eksempler på i dette arbeide.

STORE MENN er ofte flittige brevskrivere og alle disse brevskapene gir ofte et rikt kildemateriale å beskjeffte seg med. De gir uttrykk for de daglige bekymringene og gir oss nysansen i livet på godt eller ond, hans arbeide og innerste tanker til vennene. Wagners brevvekslinger er utkommet med omlag 20 bind.

I sitt daglige arbeide viste Wagner sin store ordensans og nøyaktighet. Det er en nytelse å se hans partiturer. Den fine håndskriften og notetegningene. — Wagner var en naturvenn som likte vandringerne og klatreturene i de bayriske og sveitsiske alpine.

MANGE ganger kunne han være meget sensibel og irritert, et skiftende temperament som spente over alle registre i menneskesinnet. Mange av kunstnerens reaksjoner følger ikke de konvensjonelle reglene for såkaldt god takt og tone. En bagatell kunne få en meget stor betydning. En dag lykkelig til overmål, neste kanskje det motsatte. Uværet driver over og alt er godt igjen. Ofte blir det vandring i en tom orken, tvil og uro nager sammen med ønsket om døden som befrier fra jordens jammerdal og sorgelige tilstander. I slike stunder trenger kjærlighet, forståelse og tålmodighet. Et vennlig ord eller en oppmuntring kan sette tingene på plass igjen, skape likhet igjen. Der lever fru Cosima som skapt til å stå ved mesterens side. Hun fulgte ham i rike og betydningsfulle år. Hans beste arbeidskamerat som ryddet opp i vanskelige og kinkige situasjoner, praktiske saker

hvor Wagner ville komme til kort av mange grunner.

MUSIKKEN er kunstens dronning. Den taler til oss alle på et felles språk og tjener fredens og folkeforbrødringens sak. Der for er den musikk som de store mestre skjenket oss ikke bare et enkelt folks eiendom, men hele verdens folk. — Det store ved Wagner-verket er at ord, bilder og musikk kommer til sin fulle rett og likestilling. Hans ledemotivteknikk pluss de små tekstbøkene veileder alle til forståelse av hans verker. I sin bok »Musikken og mennesket« skriver fru Amalie Christie, Norge, om sine inntrykk av Wagners verker på dette sett:

»Eller vi vender oss til Richard Wagner og hans menneskehetsdramaer hvor han stiller framtidens horoskop gjennom fortidens verdige bildeyer. Det er skikkelser og situasjoner, en aldri glemmer, Siegfried og Brynhilde, Tristan og Isolde, kong Marke og Hans Sachs. Den som kan undra seg makten i Wagners tonedramaer og idé-verden, han er i sannhet å beklage!«

DET kan være på sin plass å gjengi en dansk musikkritiker også. Han har iaktatt hvordan en »Lohengrins« forestilling virket på 1000 arbeidere med sin herlige musikk. Og det enda i vår jaz-tid (pop nå). Han mener at så lenge musikken gjennom operaene taler til menneskehjertene er det alltid behov for Wagners toneroverd. Mange av arbeiderne under den nevnte oppførelse var rørt til tårer. Her kan det heldigvis bekreftes at den norske operas »Tannhäuser« gikk i mange uker for fulle hus. I denne framstillingen er det ikke tatt med en helt detaljert gjennomgåing av alle Wagner-verkenes tekster.

RICHARD WAGNERS verker vil leve videre. I tunge og mørke alvorstider gir de oss trøst og oppmuntring. I gode og lyse dager gir de oss fest og glede og ikke minst et utsyn på mange og vide felter! (Framhald)

EITT SUMMAR SUM MENN IKKI MINNST BETRI

Vedri er tað umrøðuevni, sum fólk ongantið vera troytt av at tosa um. Hetta er evnið, tú tekur til, tá tú motir fólk, og annars fyrri at finna okkurt at siga.

Men sanniliga, um vit ikki í ár kunnu gleða okkum yvir at tosa um vedrið, tá tað verður kanska ikki á okkara ævi, at vit uppliva slíkt summar aftur.

Nú vilja teir vera við, at betri summar hefur ikki verið síðani í 1880, tá var góðveður-ár burturav, summarið kom tíðliga og helt seg langt út í september.

Hetta summar kom ikki so tíðliga, sum tað árið, tá eplini longu nældu í hálvum apríl í Havn. Hesin mai mánaði var kaldur og ófysi var eisini, men síðan tá hava vit bert kunnað glett okkum um summarið.

Ti summar hefur verið sum vit ikki minnst — man tað fara at vera so, at tey sum nú eru børn, einaferð tá tey vera abbar og ommur fara at fortelja teirra barnabørnum, at tey mintust summarið í 1968?

Spell, at vit sum í størpláss-unum búgva, ár eftir ár og summar eftir summar siggja hvussu lítið fólkid leggur í at

Um vørumessuna í Klakksvík:

Fyrverkarí sum neyvan er sætt í Føroyum áður

Vørumessan í Klakksvík er sjálvsagt fyrst og fremst eitt álvarstiltak fyri vinnulivsfólk, men treyðugt so, eitt sindur av skenti skal vera uppi í.

Soleiðis verður um kvøldið 27. august og 1. september fyrverkarí av sovordnum slag, sum neyvan er sætt í Føroyum áður.

Seinasta dag í mánaðinum — næstseinasta messudag — verður konsert. Tað er Klakksvíkar Sangfelag, ið trínur fram, eitt hitt frægesta kórið í landinum.

Av serligum áhuga fyrri alt landið er, at tað verður skipað fyrri

leita sær út í náttúruna, bert tí, at tey eru ikki rættliga »rætt-sikta«, um tey ikki dag eftir dag, sunnudag eftir sunnudag leitar á ítrottarvøllin fyrri at hyggja at onkrum dysti. spillir allar tær góðu lóturnar burtur, og harvið fráskrivar sær at uppliva náttúruna, hina undirfögru, sum vit bert kunna uppliva hana í Føroyum.

Men soleiðis er tað í dag — og neyðars hann, sum váðar at tala ímóti streyminum — sum trelabundin, eins og níkotin-slavan, tí tað nú einaferð er so.

soleiðis, at komandi er til og frá Klakksvíkini sama dag, at kalla livadani úr landinum tað skal vera.

I samband við hetta kunna vit minna á fyrilestrarnar, sum vera um kvøldini um náttúrðatið: Robert Joensen um tann týðning, skipið hefur havt til okkara dagar; John Smith um tað nýggja veiðifarið í tí nýggja samfelagnum — og ikki minst: Jógvan Sundsstein um trupulleikar og ivamál hjá vinnulivinum í samband við avskrivningar.

Teir dagarnar messan varir kemur hvønn dag Messu-nýtt, sum sigur frá serligum hendingum dagin fyrri.

KONFIRMATION

Innskriving til konfirmantundirvising í Norðoya vestara prestagjaldi verður mánadagin tann 19.8. kl. 15 hjá Busch, presti.

Lesiskeiðið verður fyrri børn, sum ganga í Klakksvíkar skúla viðk-að til 2 mánaði (2 dagar í vikuni a 2 timar), meðan tað sum vant fyrri børn av bygd verður tær seinastu 2 vikurnar, dagliga.

Konfirmationin verður ætlandi 20. oktober í Christianskirkjuni.

Útbjóðing

Vegna Frøðbiar sóknar kommunu verður við hesum boðið út í almennari licitasjón við breiðking og regulering v.m. av o.u. 570 m av vegi á Tvøroyri frá grótbrotinum undir Akursgerði og heimeftir.

Útbjóðingartilfar fæst til láns ímóti kr. 100,- í veðhaldi frá mánadegnum 19. í h.m. við at venda sær til okkara.

Tilboð í afturlatnum brævbjálva merktur:

»VEGARBEIÐI Á TVØROYRI, TILBOÐ«

skulu verða okkum í hendi í seinasta lagi týsdagin tann 3. sept. h. á. kl. 14.00.

Tilboðini verða tá opnað, og kunnu teir, ið boðið hava, vera hjástaddir.

Tórshavn, tann 15. august 1968

LANDSBYGGIFELAGIÐ P/F tlf. 1440

Farið er undir nýtt tryggingartiltak

frítíðarvanlukkutrygging

sum uppiskoyti til ótvungna persónliga vanlukkutrygging.

Frítíðarvanlukkutrygging umfarar vanlukkutílbúðir, ið henda uttan fyrri arbeidstíð og -stað, t.v.s. í frítíðini.

Hava tygum ótvungna persónliga vanlukkutrygging og hesa nýggju frítíðarvanlukkutryggingina, eru tygum tryggjað móti vanlukkutílbúð samdøgríð runt.

Allir upplýsingar fáast við at venda sær til

Føroya Vanlukkutrygging SF.

Postbox 59 . Tlf. 1466 . Tórshavn.